

То што је Илија Милачић, бивши начелник београдске Управе криминалистичке полиције, осуђен на седам месеци кућног затвора због одавања поверљивих полицијских информација главном уреднику сајта таблоида Објектив, пре је изузетак него што ће постати правило у кажњавању због одавања поверљивих података појединим медијима, сагласни су саговорници Данаса.

Како пише Данас, сведоци смо да се детаљи из истрага, саслушавања, поверљиви подаци о личности, готово свакодневно могу наћи на страницама жуте штампе. Додатан проблем уз незаконито објављивање података је и њихово интерпретирање и „филовање“ онако како одговара актуелном режиму. Таква „симбиоза“ одговара и једнима и другима, и под овом влашћу сигурно неће бити раскинута, сматрају наши саговорници.

Илија Милачић је имао службени телефон на који су му стизале поверљиве информације из полиције, које је прослеђивао главном уреднику портала „Објектив“, наводи се у пресуди Вишег суда у Београду, у коју је КРИК имао увид. Овим је, како се истиче у пресуди, угрозио „националну безбедност, кривичне и судске поступке и сузбијање кривичних дела“.

Милачић је, након што је ухапшен средином фебруара ове године, признао да је таблоиду слао податке и нагодио се са тужитељком Бојаном Ђорђевић да буде осуђен на седам месеци кућног затвора. Пресудом је Милачићу забрањено да ради у полицији наредних пет година, наводи КРИК, додајући да су хапшење начелника полиције прорезимски таблоиди представили као обрачун са људима Вељка Беливука који се налази под истрагом за убиства. Ипак, у пресуди којом је Милачић осуђен не помиње се нити Беливук нити чланови његове групе.

Новинарка КРИК-а Милица Војиновић каже за Данас да овај случај јесте важан јер имамо пресуду, дакле званичан документ којим је полицијски званичник осуђен због давања поверљивих информација порталу „Објектив“, али и да је ово пре изузетак, него што ће постати правило у сличним ситуацијама.

- Имамо прилику да видимо свакодневно да и други таблоиди објављују информације из истраге и то раде на начин који одговара власти. Последњи такав случај је истрага против групе Вељка Беливука и у овом случају таблоиди не само да су објављивали информације из истраге него и потпуно нетачне информације или стављене у такав контекст који доводи читаоце у заблуду. Треба напоменути да није забрањено да новинари имају своје изворе па и у полицији, али оно што раде таблоиди јесте злоупотреба таквих информација. Њима се информације достављају како би се наметнуо одређени наратив који некоме одговара - истиче Војиновић.

Она додаје да у случају Беливук таблоиди практично ништа нису писали годинама, а након што је власт одлучила да ухапси ову екипу у таблоидима су на насловним странама одједном били сви подаци из истраге и то представљени тако да делује да је истрага већ готова и да је пронађено прегршт доказа попут делова тела убијених „што није истина“.

- Посао је институција да оваквој пракси стане на пут. Треба да буде више случајева попут овог који смо сад имали са Милачићем, али чини ми се да је он више изузетак него правило, јер су неке друге околности довеле до хапшења и пресуде – каже наша саговорница, додајући да професионални и објективни медији једино могу истином да покушају да се боре против дезинформација или пропагандних садржаја.

- Имали смо случај са Информером у ком је Вучићевић на суду рекао да је неке податке о Стевану Дојчиновићу које су објављивали на насловним странама добио из БИА. Стеван

је покренуо поступак код Заштитника грађана али никада није утврђено шта се ту десило и зашто је БИА имала и доставила Информеру те податке. Сведоци смо да се таблоидима свакодневно сервирају информације - наглашава Војиновић.

Колика је случајност да се вест о прекорачењу брзине Дејана Бодирог појави на свим порталима таблоида под насловом „Бодирог масератијем дивљао по Београду“ уочи избора новог патријарха, ако је један од виђенијих за ту позицију био владика Григорије, највећи критичар актуелне власти међу епископима и Бодировин духовник? Јасно је да од саобраћајне полиције, преко инспектора МУП-а до БИА, информације долазе до таблоида јер то власт дозвољава и прижељкује. Опасно је када из истраге о осетљивим предметима информације готово истог секунда након саслушања доспеју до таблоида, као што је било у случају учитеља глуме Мирослава Мике Алексића, оптуженог за силовање и сексуално узнемиравање младих глумица, те су неке, суочене са ситуацијом да њихови искази неће остати анонимни, одустајале од тужбе.

Адвокат и некадашњи повереник за информације од јавног значаја Родољуб Шабић оцењује за Данас да проблем не треба сводити само на дистрибуцију информација из истраге, јер је он далеко шири.

- Таблоиди из база података разних државних органа добијају и објављују масу података који би им морали бити потпуно недоступни. Тако се грубо крше уставне и законске гаранције заштите података о личности. Није реч о случајним случајевима кршења закона, о ексцесима, већ о успостављеном „систему“ у коме одређени таблоиди имају одговарајућу улогу с циљем успостављања одређене атмосфере или обрачуна с политичким конкурентима или неистомишљеницима. Обрада података о личности из база података власти у великом броју случајева је и кривично дело али тужилаштво на то не реагује што потврђује тезу о „систему“ - истиче Шабић.

Скрозза: Држава третира медије као своју службу за оглашавање

- Цурење података из истраге можда је само мањим делом последица „љубави“ између таблоида и полиције и тужилаштва. Већим делом, то је жеља и интерес власти – да одређене информације оду у одређене медије. Томе се не може стати на пут све док држава не промени свој однос према медијима и престане да их третира као своју службу за оглашавање, а медији прекину своје пословне и друге односе са државом – каже новинарка Тамара Скрозза.

(Данас)